

24.7.2020

Helsingin yliopiston kasvatustieteellisen tiedekunnan lausunto hallituksen esitysluonnoksesta kaksivuotisesta esiopetuksen kokeilusta sekä varhaiskasvatustieteen muuttamisesta

Kannatamme lausunnolla olevaa esitystä, jossa ehdotetaan säädettäväksi laki kaksivuotisen esiopetuksen kokeilusta sekä muutettavaksi varhaiskasvatustieteen lakia niin, että varhaiskasvatustieteen tietovarannon teknisiä luovutustapoja moninaistettaisiin. Suomessa vanhempien sosioekonominen asema vaikuttaa 3-5 vuotiaiden osallisuuteen varhaiskasvatukseen. Lisäksi Suomessa 3-5 vuotiaiden osallisuus varhaiskasvatukseen on huomattavasti matalammalla tasolla kuin muissa pohjoismaissa, ja matalammalla tasolla kuin OECD-maissa keskimäärin.

Pidämme tärkeänä, että kokeilusta tuotetaan monitieteistä tutkimustietoa, joka vastaa kokeilulle asetettuihin tavoitteisiin: ”Kokeilun tarkoituksena on vahvistaa koulutuksellista tasa-arvoa ja kehittää esiopetuksen laatua ja vaikuttavuutta. Lisäksi selvitetään esi- ja alkuopetuksen välisiä jatkumia ja perheiden palveluvalintoja. Tavoitteena on saada tietoa kaksivuotisen esiopetuksen vaikutuksista lasten kehitys- ja oppimisedellytyksiin, sosiaalisiin taitoihin ja terveen itsetunnon muodostumiseen.”

On tärkeää, että kokeiluun liittyvä tutkimus pureutuu siihen, kuinka kaksivuotinen esiopetus toteutetaan kokeilukunnissa, miten kokeilu vaikuttaa pedagogisiin ja toiminnallisiin käytäntöihin sekä millaiset kokeilun opetussuunnitelman perusteet ja paikalliset opetussuunnitelmat soveltuvat kaksivuotiseen esiopetukseen. Yhtä lailla on tärkeää tuottaa tutkimustietoa kasvatustieteen tutkimusalan ja perheiden kokemuksista, lasten näkökulma huomioiden ja lasten osallisuutta vahvistaen.

Korostamme, että kokeiluun liittyvä tutkimus edellyttää huolellista ja asiantuntevaa valmistelua ja toteutusta. On tärkeää, että kokeiluun osallistuvat tutkijat ovat tietoisia alan aiemmasta tutkimustiedosta kansallisesti ja kansainvälisesti.

Aiempi tutkimustieto osoittaa, että:

Varhaiskasvatustieteen pedagogisella laadulla on väliä. Näin ollen kokeiluun liittyvän tutkimuksen tulee tarkastella esiopetuksen pedagogista toteutusta monipuolisesti. Erityistä huomiota on syytä kiinnittää vuorovaikutuksen laatuun.

Varhaiskasvatuksesta näyttävät hyötyvän erityisesti heikoimmassa asemassa olevat tai kehityksensä erityistä tukea tarvitsevat lapset. Tutkimuksen tulee huomioida lasten ja perheiden taustat ja näiden yhteys kokeilun tuloksiin.

Vaikuttavuustutkimuksen tulee olla riittävän pitkä. Useat tutkimukset raportoivat varhaiskasvatukseen/esiopetukseen osallistumisen myönteisistä vaikutuksista lasten kouluvalmiuteen. Alan tutkimus on myös osoittanut, että erityisesti akateemisissa taidoissa lasten väliset erot kapenevat nopeasti kouluopetuksen alettua. Tästä syystä varhaiskasvatustieteen ja esiopetuksen vaikuttavuutta tulisi seurata pitkälti yli koulusiirtymän.

Pidämme tärkeänä, että kokeiluun liittyvä tutkimus noudattaa avoimen tieteen periaatteita.

21.7.2020

Mirjam Kalland
Professor i småbarnspedagogik,
Pedagogiska fakulteten
Helsingfors universitet

Kristiina Kumpulainen
Professori, kasvatustiede, erityisesti esi- ja alkuopetus
Kasvatustieteellinen tiedekunta
Helsingin yliopisto